

Sodišče: Višje sodišče v Ljubljani

Oddelek: Civilni oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSLJ:2018:I.CP.578.2018

Evidenčna številka: VSL00013036

Datum odločbe: 27.06.2018

Senat, sodnik posameznik: Barbka Močivnik Škedelj (preds.), mag. Gordana Ristin (poroč.), Barbara Žužek Javornik

Področje: OBLIGACIJSKO PRAVO - ODŠKODNINSKO PRAVO

Institut: odškodninska odgovornost vrteca - odškodninska odgovornost delodajalca - objektivna in krivdna odgovornost delodajalca - poškodba pri delu - delo v kuhinji - hrana - oprema za delo - izpit iz varstva pri delu - skrbnost povprečnega ustrezno usposobljenega delavca - vzročna zveza med nedopustnim ravnanjem in škodo - protipravno ravnanje delodajalca

Zveza: ZVZD-1 člen 12. OZ člen 131, 131/1. ZDR-1 člen 184

Jedro

Rezanje solate z nožem za zelenjavo ne pomeni objektivne odgovornosti toženke, podana tudi ni krivdna odgovornost toženke in zavarovalnice.

Veščina rezanja z nožem ne zahteva posebnega tečaja ali uvajanja, saj ni potrebna posebna spretnost ali pazljivost, saj solato v prehrani človeka uporabljamo vsi.

Izostanek opravljenega izpita iz varnosti pri delu ni v vzročni zvezi z nastalim škodnim dogodkom. Kaj bi se moral naučiti na tečaju, kar bi vplivalo na to, da do škodnega dogodka ne bi prišlo, tožnik ne pojasni. Vrtec mu je dal vse, kar je bilo treba za opravljanje njegovega dela (haljo, gumijaste rokavice in nož), povedano mu je tudi bilo, kako naj reže solato za otroke. Kovinskih rokavic ni bilo treba pribaviti in tudi to ni običajno za takšno delo. Tožnik namreč ni ravnal dovolj skrbno, saj je pred škodnim dogodkom obrnil nož tako, da je prste dal pod solato in se urezal.

Izrek

Pritožbe se zavrne kot neutemeljena in se potrdi sodba sodišča prve stopnje.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je zavrnilo tožbeni zahtevek tožeče stranke, ki je od toženih strank solidarno zahtevala plačilo 15.000,00 EUR s pripadki.

2. Proti tej sodbi vlaga pritožbo tožeča stranka iz vseh pritožbenih razlogov po 338. členu ZPP. Napačno je uporabljena teorija o vzročni zvezi. Naše pravo pozna teorijo adekvatne vzročnosti. V kuhinji se pogosto uporabljajo rezalni stroji, mešalniki in noži in ne gre za dogodek, za katerega je kriv tožnik in bi ga lahko odvrnil ali pa, da gre za nesrečno naključje. Sodišče ugotavlja, da opustitev izpita iz varstva pri delu ni v vzročni zvezi z nesrečo in da se ne bi s tem dalo preprečiti primera. Sodišče napačno oceni tripartitno pogodbo. Tožnik je bil v to prisiljen. Nihče ga ni poučil, da ni dolžan opravljati vsakršnega dela. Nihče ga ni poučil o varnem delu in pravilni uporabi nožev v profesionalni kuhinji. Sodišče pavšalno sklepa, da je uporaba noža jasna in vsakemu razumljivemu človeku znana. Tudi dejstvo, da je tožnik izjavil, da je bil z rezanjem živil seznanjen, ne more vzdržati objektivne presoje. Delodajalec je dolžan poskrbeti za ustrezen nadzor, opozorilo in organizacijo (II Ips 43/2001). Vodja kuhinje E. J., ob samem škodnem dogodku ni bil prisoten in tudi ga ni uvajal. Tožniku ni demonstriral, kako je treba rezati. Priča D. V. pa je povedala, da ni bila pozorna, kako je tožnik rezal, saj je gledala svojo roko. Povedala je, da naj bi tožnik dobil od šefa navodila. Sodišče se do njenih izjav ni opredelilo. Po stališču sodišča bi vsak razumen človek moral znati rezati. Delavcu morajo biti na razpolago ustrezna delovna sredstva glede na okoliščine. Priča M. K. je izpovedala, da je tožnika usmerjal šef, ta pa je povedal, da mu ni nič pokazal, ker so mu pokazale sodelavke delo z nožem. Nihče mu ni pojasnil, s katero barvo noža je treba rezati. Priča D. V. je dopustila možnost, da so v trenutku nesreče lahko rezali vsi s črnimi noži, zato ni razumljivo stališče sodišča, da se je rezalo z drugimi barvami nožev. Če bi bili noži isti, se po barvi ne bi razlikovali. Priče so povedale, da so podpisane izjave bile vnaprej pripravljene in jih sploh niso prebrale. Sicer pa tožena stranka ni dala na razpolago ustreznih rokavic za rezanje in to so kovinske rokavice. Ker tožena stranka ni imela opredeljeno v pravilniku, kakšne so rokavice, bi morala dati kovinske rokavice. Sicer pa je priprava hrane z ostrim nožem takšna nevarnost, da je objektivna odgovornost tožene stranke. Gre za pravni standard, ki ga mora napolniti sodišče. Sodišče pa le sklepa, da se je tožnik odločil za nepravilno uporabo noža. Nož je bil uporabljen nepravilno in ker ni bil poučen, to ni krivda tožnika. Tožnik ni bil poslan na usposabljanje iz varstva pri delu. Delodajalec mora zagotoviti varno in zdravo delo vsem zaposlenim. Tožena stranka je priložila izjavo o varnosti z oceno tveganja in pravilnik. Iz tega sledi, da bi morala tožena stranka ves čas spremljati tveganja in dopolniti ter popraviti to oceno. Tožnik je predlagal, da toženi stranki sodišče naloži, da se predloži seznam poškodb pri delu od sprejema pravilnika dalje. Sodišče ni izvedlo tega dokaza. Zato je dejansko stanje zmotno in nepopolno ugotovljeno. Sodišče ne pove, zakaj kovinske rokavice niso bile potrebne. Tožena stranka je opustila zadostno analizo tveganja. Tožnik se je lahko le strinjal v pogodbi, da bo deloval v kuhinji kot pomoč. To delo ne zahteva rezanje s kuhinjskim nožem. Priča J. J. je navedla, da nož ni naveden pri delu v kuhinji, ker je delovni pripomoček. Sodišče bi se moralo opredeliti o tem, ne pa slediti navedbam tožene stranke. Delodajalec se ne sme zanašati na lastno izjavo zaposlenih, temveč jih mora preveriti in evaluirati. Obramba tožene stranke, da je E. J. vse razložil, se je izkazala za netočno. Tožniku je bilo odrejeno delo ponavljajočih se gibov. Sodišče pa se opre le na izjavo priče P. P., ki naj bi se strokovno do tega opredelila. Sodišče ne more arbitrarno zaključiti, da v konkretnem primeru ni šlo za ponavljajoče se gibe, saj priča ni izvedenec. Zato sodišče napačno sklepa, da je prišlo do škodnega dogodka zaradi rezanja zelenjave in ne zaradi ponavljajočega se giba. Tožnik je trdil, da zaradi omejitev ponavljajočih se gibov tega dela sploh ne bi smel opravljati.

3. Na vročeno pritožbo je odgovorila drugotožena stranka in predlaga zavrnitev.

4. Pritožba ni utemeljena.

5. Tožnik uveljavlja odgovornost tožene stranke in sicer objektivno in krivdno. Sodišče prve stopnje je pravilno ugotovilo, da rezanje solate z nožem za zelenjavo ne pomeni objektivne odgovornosti tožene stranke. Objektivna odgovornost je podana, če še tako skrben nadzor ali natančna pravila za uporabo ne morejo preprečiti, da se nevarna stvar nadzoru izmakne in se pri tem povzroči škodo.¹ Za nevarno stvar pa velja, da v načelu niso nevarne tiste stvari, ki take šele postanejo z nepravilno uporabo.² V pritožbi sicer tožnik poudarja, da je šlo za nož z modro barvo, vendar med postopkom ni pojasnil, zakaj bi bil ta nož poseben oziroma drugačen od nožev za rezanje zelenjave. Tožnik je še trdil, da je šlo za delo s ponavljajočimi se gibi. Vendar je sodišče prve stopnje pravilno ocenilo izpovedbo priče P. P., da ni šlo za ponavljajoče se gibe, ki bi trajali nekaj ur ali cel delovnik. Pritožba sicer trdi, da priča ni usposobljena in bi sodišče moralo postaviti izvedenca. Vendar tega dokaznega predloga pravdni stranki nista dali in sodišče ne more v tem primeru postavljati izvedencev po uradni dolžnosti. Tako je pravilno odločilo na podlagi izvedenih dokazov in sklepalo tudi na podlagi splošno znanih dejstev. Rezanje zelenjave oziroma solate ni tako posebno delo, da bi terjalo ocenitev tega dela z izvedencem za varnost pri delu. Tožnik je opravljal delo kuharskega pomočnika II, ki obsega pripravo vse vrste živil pred termično obdelavo, razdelitev hrane, čiščenje kuhinje in pomivanje posode.

6. Sodišče prve stopnje je tudi pravilno ugotovilo, da ni podana krivdna odgovornost toženih strank in zato tudi ne odgovornost zavarovalnice. Pravno pomembna dejstva v tem sporu so:

- tožnik je bil na podlagi tripartitne pogodbe prostovoljno napoten v ... vrtce, da opravlja delo kuharskega pomočnika II in to delo je pred škodnim dogodkom opravljal šest dni,
- delo kuharskega pomočnika obsega tudi rezanje zelenjave, npr. solate in to delo je tožnik opravljal že od prvega dne, porezal se je šesti dan,
- vodja kuhinje E. J. je izpovedal, da je tožnik povedal, da je seznanjen, kako se reže solata,
- tožnik je povedal, da so mu povedali, kako naj reže solato za otroke, da mu nihče ni povedal, kako naj uporablja nož, da pa tudi ni spraševal, saj nož, ki ga je uporabljal ni bil nič drugačen od tistega, kot ga ima doma,
- tožnik ni bil napoten na tečaj varnosti pri delu.

7. Na podlagi opravljenih zaslišanj prič, tožnika, je sodišče prve stopnje pravilno sklepalo, da večšine rezanja z nožem ne zahteva posebnega tečaja ali uvajanja, saj ni potrebna pazljiva spretnost ali pazljivost, saj solato v prehrani človeka uporabljamo vsi. Gre za mehko živilo, za rezanje katerega ni potrebna posebna moč. Zato je pravilno sklepalo, da izostanek opravljenega izpita iz varnosti pri delu ni v vzročni zvezi z nastalim škodnim dogodkom. Tudi v pritožbi tožnik ne pojasni, kaj bi se moral naučiti na tečaju, kar bi vplivalo na to, da do škodnega dogodka ne bi prišlo. Zato je sodišče prve stopnje pravilno sklepalo, da je vrtec tožniku dal vse kar je bilo treba za opravljanje njegovega dela (haljo, gumijaste rokavice in nož). Pač pa delavec ni ravnal zadosti skrbno, saj je pred škodnim dogodkom obrnil nož tako, da je prste dal pod solato in se urezal. Sodišče prve stopnje pravilno ugotavlja, da je s tem ravnal v nasprotju z drugim odstavkom 12. člena Zakona o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1). Pritožba nadalje ponavlja svoje trditve iz pravde, da bi tožnik moral imeti kovinske rokavice. Rezanje solate gotovo ni delo, ki zahteva kovinske rokavice. Pravilno sklepa sodišče, da gre za običajno delo z mehkim živilom. Za takšna dela varnostni predpisi ne predpisujejo kovinskih rokavic. Tudi povprečna skrbnost dobrega gospodarja ne zahteva kaj takega.³ Pritožba nadalje trdi, da bi sodišče

moralo upoštevati, da je bil tožnik prisiljen v tripartitno pogodbo. Tožnik tudi ni izpovedal, da bi se temu delu uprl, protestiral ali kako drugače izrazil svojo voljo, da ne dela tega dela. Zmotno meni pritožba, da pri takem delu mora delodajalec ves čas nadzorovati delo delavca in se pri tem sklicuje na zadevo II Ips 43/2001. Rezanje solate res ni delo, ki ga je treba nadzorovati. Tožnik je vodja kuhinje E. J. povedal, da ima takšen nož doma in da to obvlada. Zato je tudi priča E. J. izpovedal, da tožniku ni posebej demonstriral, kako se reže solata. Dejstvo, da so nekatere zaposlene izpovedale, da mu je to vodja kuhinje pokazal, še ne pomeni, da je dokazna ocena sodišča prve stopnje zmotna. Pritožba trdi, da iz izpovedbe priče D. V. o tem, da so v trenutku nesreče lahko rezali vsi s črnimi noži in da je rezanje z drugimi noži drugih barv, pomembno. Vendar ne priča ne tožbene podlage niso v smeri, da nož modre barve za rezanje solate ni bil primeren. Tako tudi ni pomembno dejstvo, da so bile izjave za nekatere priče pripravljene vnaprej in so jih samo podpisali. Pomembno je, da je sodišče sklepalo iz neposredno zaslišanih prič in njihovih izjav in zadosti in pravilno ugotovilo dejansko stanje.

8. Pritožba na koncu še trdi, da bi sodišče moralo zahtevati od prvotožene stranke, da pošlje vse škodne primere, ki so jih imeli od uvedbe pravilnika o oceni tveganja. Sodišče prve stopnje je dejansko stanje zadosti ugotovilo, vprašalo je tudi priče o tem, koliko škodnih dogodkov so imeli. Predvsem pa je pomembno, da v konkretnem primeru tožena stranka ni ravnala protipravno oziroma tudi, če bi tožnik bil poslan na tečaj o varnosti pri delu, to ne bi vplivalo na škodni dogodek. Tožnik je dobil pravilno varnostno opremo za takšno delo, kovinskih rokavic ni bilo treba pribaviti in tudi to ni običajno za takšno delo.

9. Pritožba uveljavlja absolutne bistvene kršitve določb pravnega postopka iz 14. točke drugega odstavka 339. člena ZPP in trdi, da so ugotovitve v zvezi z izpovedbo vodje kuhinje E. J. protispisne. Pri tem poudarja, da je tožena stranka trdila, da je tožnik vodja kuhinje E. J., razložil vse potrebne postopke, iz izpovedbe pa je sledilo drugače. Pri tem je treba ugotoviti, da ne gre za očitano absolutno bistveno kršitev določb ZPP. Sodišče prve stopnje je pravilo ocenilo izpovedbe priče E. J. in ugotovilo, kako je potekalo uvajanje tožnika v delo, ko je tožnik izjavil, da delo pozna. Delo tudi ni bilo takšno, da bi šlo za ponavljajoče se gibe, za katere tožnik ne bi bil sposoben. Tožnik je pred delom opravil zdravniški pregled in delo kuharskega pomočnika II je lahko opravljal. Rezanje zelenjave v obsegu, kot ga je delal tožnik, ni po izpovedbi priče P. P., ponavljajoče se delo. Tožnik se temu delu ni upiral in ni izražal svoje nestrinjanje ali pomisleke.

10. Ker je sodišče prve stopnje na pravilno in popolno ugotovljeno dejansko stanje pravilno uporabilo materialno pravo in pri tem ni zagrešilo očitanih kršitev določb ZPP in tudi ne tistih, na katera pritožbeno sodišče pazi po uradni dolžnosti, je bilo treba pritožbo zavrniti kot neutemeljeno in potrditi sodbo sodišča prve stopnje (353. člen ZPP).

¹ Primerjaj D. Jadek Pensa, Komentar, Obligacijski zakonik, splošni del, prva knjiga, stran 848.

² Primerjaj sodno prakso, objavljeno v Ibidem, pravno mnenje, občne seje VSS z dne 15. 12. 1998, poročilo VSS 2/98, stran 3.

³ V zadevi II Cp 1444/2016 VSL, je bil primer, ko je delodajalec moral pribaviti protivrezne rokavice. Šlo je za delo z zlomljenim steklom.